

Advies van de commissie van deskundigen aan de Vlaamse Regering over de herwerkte aanvraag tot gelijkwaardigheid van de door de Federatie Steinerscholen Vlaanderen vzw ingediende (specifieke) eindtermen ter vervanging van de (specifieke) eindtermen tweede en derde graad zoals vastgelegd in het decreet van 12 februari 2021.

Gelet op :

- het ministerieel besluit van 27 september 2021 tot vaststelling van de lijst van deskundigen ter beoordeling van aanvragen tot afwijking van de eindtermen, de uitbreidingsdoelen Nederlands, de ontwikkelingsdoelen of de specifieke eindtermen van het secundair onderwijs ;
- de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, bekrachtigd bij het decreet van 27 mei 2011, artikel 146 ;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 26 april 2019 tot bepaling van de procedure voor de aanvraag tot gelijkwaardigheid voor de eindtermen, de uitbreidingsdoelen Nederlands, de ontwikkelingsdoelen en de specifieke eindtermen, artikel 3.

1. De ontvankelijkheid van de aanvraag

De commissie van deskundigen is van oordeel dat de aanvraag tot gelijkwaardigheid van de Federatie Steinerscholen Vlaanderen vzw (hierna “de aanvrager” genoemd) ontvankelijk is omdat voldaan wordt aan alle hierna vermelde voorwaarden:

- De aanvraag werd op 26 augustus 2021 ingediend. Het decreet bepaalt dat de indiening gebeurt uiterlijk op 1 september van het schooljaar voorafgaand aan het schooljaar waarin de vervangende eindtermen, uitbreidingsdoelen Nederlands, ontwikkelingsdoelen of specifieke eindtermen zullen gelden (zie kaderdecreet artikel 146, §1).
- Op 10 december 2021 besliste de Vlaamse Regering om geen goedkeuring te hechten aan de vervangende onderwijsdoelen. De aanvrager kreeg de kans om een herwerkte aanvraag in te dienen uiterlijk 31 januari 2022. De aanvrager bezorgde dit herwerkte aanvraagdossier op 31 januari 2022 bij de bevoegde dienst.
- De aanvraag bevat een uitgebreide inhoudelijke motivering waarom de eindtermen onvoldoende ruimte laten voor de eigen pedagogische en onderwijskundige opvattingen van de aanvrager of waarom ze ermee onverzoenbaar zijn (zie kaderdecreet artikel 146, §1). De aanvrager onderbouwt zijn motivering met vijf redenen (p. 12 tot en met p. 25 in de aanvraag):
 - het feit dat de steinerpedagogie veel waarde hecht aan een leeftijdsgerichte keuze van bepaalde leerinhouden;
 - het feit dat de steinerpedagogie er alternatieve, niet-lineaire wegen op nahoudt;
 - procesmatige curriculumontwikkeling i.f.v. persoonsontwikkeling;
 - verwevenheid van cognitieve, praktische en kunstzinnige activiteiten;
 - belangrijke plaats van fenomenologie als aanvulling op de natuurwetenschappelijke methode.
- De aanvrager stelde in dezelfde aanvraag vervangende eindtermen en vervangende specifieke eindtermen voor (zie kaderdecreet artikel 146, §1).

2. De gelijkwaardigheid van de aanvraag

2.1 Om de gelijkwaardigheid van de steinereindtermen¹ te beoordelen baseerde de commissie van deskundigen zich op volgende (decretale) uitgangspunten:

- De criteria voor de beoordeling van een gelijkwaardigheidsaanvraag zoals opgenomen in artikel 146, § 3 van de Codex Secundair Onderwijs: "De Vlaamse Regering beoordeelt of de aanvraag ontvankelijk is en, zo ja, of de vervangende eindtermen, uitbreidingsdoelen Nederlands, ontwikkelingsdoelen of specifieke eindtermen in hun geheel gelijkwaardig zijn met die, goedgekeurd door het Vlaams Parlement, en derhalve toelaten gelijkwaardige studiebewijzen af te leveren. De gelijkwaardigheid wordt beoordeeld aan de hand van de volgende criteria:
 - 1° het respect voor de fundamentele rechten en vrijheden;
 - 2° de vereiste inhoud, in functie van de sleutelcompetenties, zoals bepaald in artikel 139, §2, en 262, §2;
 - 3° de formulering a) gebeurt onder de vorm van eindtermen, uitbreidingsdoelen Nederlands, ontwikkelingsdoelen of specifieke eindtermen, naargelang van het geval;
b) laat toe om na te gaan in welke mate bij een leerlingenpopulatie of een leerling eindtermen, uitbreidingsdoelen Nederlands of specifieke eindtermen worden bereikt of bij een leerlingenpopulatie ontwikkelingsdoelen worden nagestreefd."
- De opbouw die de aanvrager hanteert en die door de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement impliciet werd aanvaard bij de goedkeuring van de gelijkwaardige onderwijsdoelen van de aanvrager voor de eerste graad A- en B-stroom²:
 - geen onderverdeling van steinereindtermen op basis van bouwstenen, maar waar van toepassing op basis van deelaspecten;
 - onderscheid in drie categorieën van steinereindtermen: kennis, vaardigheden en attitudes;
 - geen onderverdeling in soorten kennis;
 - geen explicitering van beheersingsniveaus.
- De toelichting bij het aanvraagdossier zoals door de aanvrager uiteengezet tijdens de hoorzittingen van 17 november 2021 en van 18 februari 2022.

¹ Met steinereindtermen bedoelen we in dit advies zowel de vervangende eindtermen als de vervangende specifieke eindtermen.

² Decreet van 19 juni 2020 over vervangende eindtermen en uitbreidingsdoelen Nederlands in de eerste graad van het secundair onderwijs, op initiatief van de Federatie Steinerscholen Vlaanderen vzw.

2.2 De commissie van deskundigen is van oordeel dat aan de drie voornoemde criteria wordt voldaan. De vervangende (specifieke) eindtermen van de tweede en de derde graad zijn bijgevolg in hun geheel gelijkwaardig met die goedgekeurd door het Vlaams Parlement en laten derhalve toe gelijkwaardige studiebewijzen af te leveren.

Opmerking die geen deel uitmaakt van het advies:

Na 31 januari 2022 werden door de aanvrager nog enkele errata toegevoegd. Het gaat hier om kleine typ- en spelfouten en verkeerde verwijzingen of nummeringen. Deze errata maken integraal deel uit van het aanvraagdossier. Daarnaast merkte de commissie van deskundigen ook nog enkele errata op die aan de aanvrager bezorgd werden.

3. Advies

De commissie van deskundigen adviseert de Vlaamse Regering de aanvraag tot gelijkwaardigheid van de Federatie Steinerscholen Vlaanderen vzw ontvankelijk te verklaren en de vervangende (specifieke) eindtermen van de tweede en de derde graad in hun geheel gelijkwaardig te verklaren met die goedgekeurd door het Vlaams Parlement.

Dit advies werd door de commissie van deskundigen uitgebracht op 21 februari 2022.